

Consulting

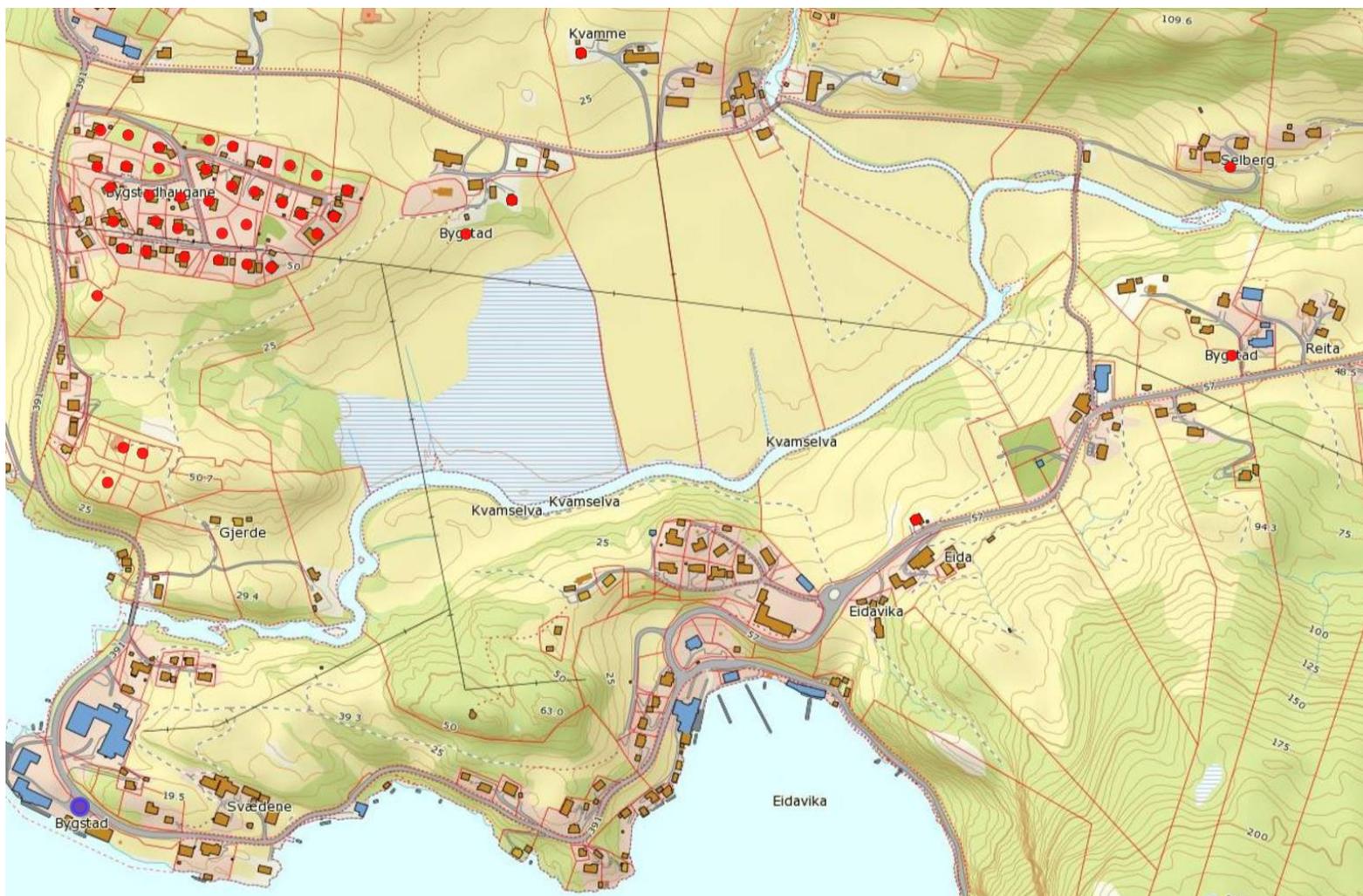
Sunnfjord Utvikling Tettstadsutvikling Bygstad

14 mars 2018

pwc

Bygstad

Tettstaden ligg innerst i Dalsfjorden, ca. 20 km frå Førde. Bygstad er kjent for sin vakre natur ved utløpet av Gaular vassdraget, fjorden og fjellet Kvamshesten (Storehesten). Kvart år kjem det besøkande frå heile verden. I tillegg ligg Nord-Europa si eldste laksetrapp i Osen

Tenester og tilbud

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barneskule (100 elevar)
- Bygstad Barnehage (5 avdelingar)

Helse

- Tenestene er lokalisert på Sande og i Førde

Anna

- Bygstad Kyrkje
- Flyplass
- Cruise kai

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Spar butikk
- Nærbutikk Bygstad

Ubemanna bensinstasjon

Post i butikk

Bank i butikk

Andre tenester

- Bilverkstad
- Servering & Pub
- Catering
- Kultur arrangement
- Overnatting

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Gaular Idrettslag
  - Ca. 600 medlemmer
  - Fotball, volleyball, langrenn, hopp, alpint, klatring og friidrett.

Organisasjonar

- Gaular Klatreklubb
- 4H
- Gaular spelemannslag
- Byggstad ungdomslag
- Indremisjonen
- Båtklubben
- Bygstad Helselag
- Bygstad Bras
- Byggstad kvinne og familieforbund

Arrangement og møteplassar

Arrangement

- Gaularspelet
- Storehesten Opp

Møteplassar

- Nærbutikken og Spar butikken
- Skulen
- Samfunnshuset

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barneskule (100 elevar)
  - SFO-ordning etter skuletid. Arbeider med å utvida opningstidene i sommarferien.
- Bygstad Barnehage - 5 avdelingar
  - Kommunal barnehage. Opningstider er 07:00 til 16:30.

Helse

- Alle tenestene er lokalisert på Sande.

Anna

- Bygstad Kyrkje
- Flyplass på Bringeland
- Cruise kai med 4 anløp i 2017. Planlagt 5 anløp i 2018.

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Spar butikk
- Nærbutikk Bygstad

Ubemanna bensinstasjon

Post i butikk

Andre tenester

- Dalsfjorden Bil og Motor
- Haugsbø Bil og Karosseri
- Mitt Lille Kjøkken
- Overnatting og arrangement
  - Villa Åmot
  - Nysna Gard
  - Rytne Gard
  - Tønna Servering & Pub
  - Kårstad Gard
- Laksefiske + overnatting
  - Leirvik Gard
  - Osen Gard
- Overnatting
  - Bygstad Camping Sveen
  - Bygstad Båtutleige (www.Dalsfjord.info)
- Båtutleige + fiskebutikk

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Gaular Idrettslag
  - Ca. 600 medlemmer
  - Fotball, volleyball, langrenn, hopp, alpint, klatring, friidrett, svømming, handball, innebandy og squash
- 4H
  - Ideell barne- og ungdomsorganisasjon
- Kort avstand til Langeland Ski- og Fritidssenter
- Bygstad Helselag (turar for ungdom)
- Bygstad Kvinne og Familieforum (spinning, yoga, dame- og herretrim)

Organisasjonar

- Gaular Spelemannslag
- Gaular Klatreklubb
- Bygstad Ungdomslag
- www.tilflyttarportalen.no
  - Nettportal på nett som gir informasjon om bustads- og jobbmoglegheiter i Gaular

Arrangement og møteplassar

Arrangement

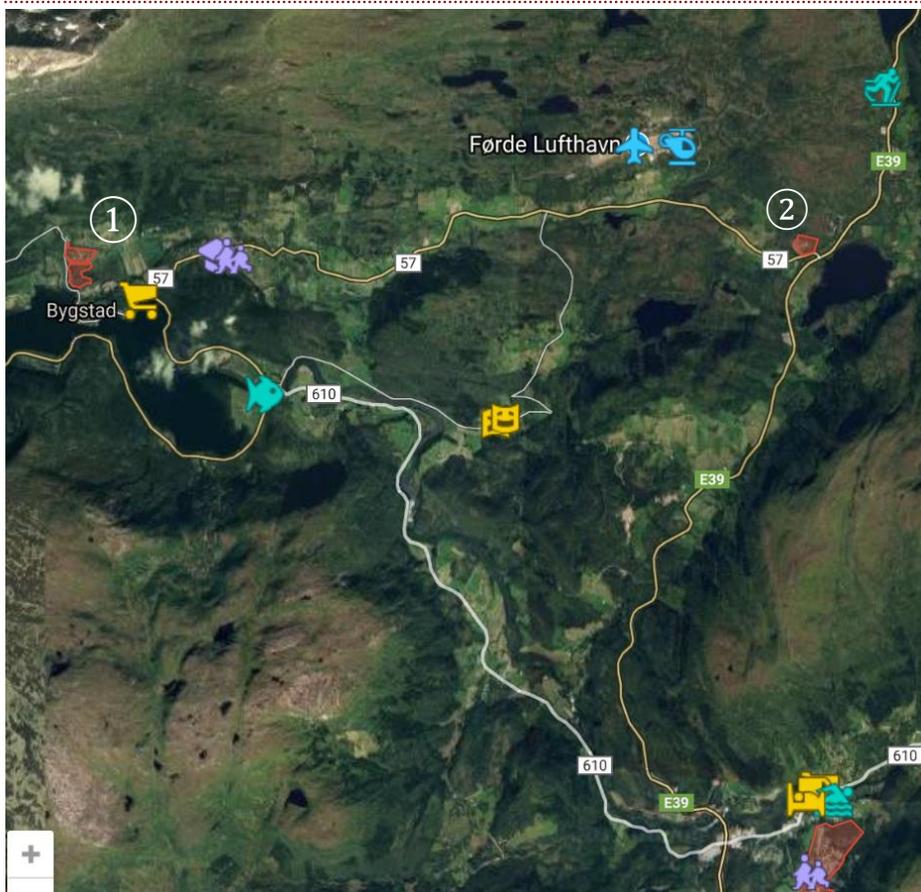
- Gaularspelet
- Storehesten Opp
- Ulike konserter og førestillingar i regi av private aktørar (Tønna, Villa Åmot, mv)

Møteplassar

- Nærbutikken og Spar butikken
- Skulen – ballbinge og klatrepark (Apejungel)
- Samfunnshuset
- Gaularhallen
- Båthavn

Tilgjengeleg bustad- og næringsareal

Kjelde: www.tilflyttarportalen.no

Finn.no (30.10.2017)

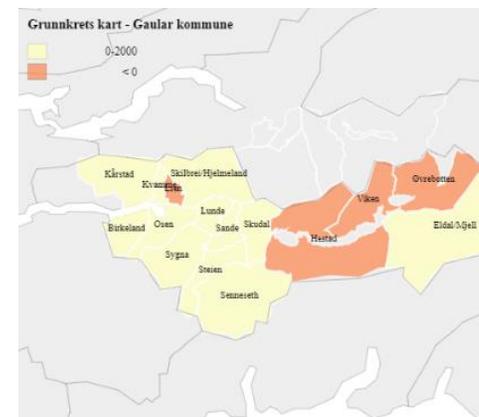
- Ingen tomter
- Ein einebustad

Tomter

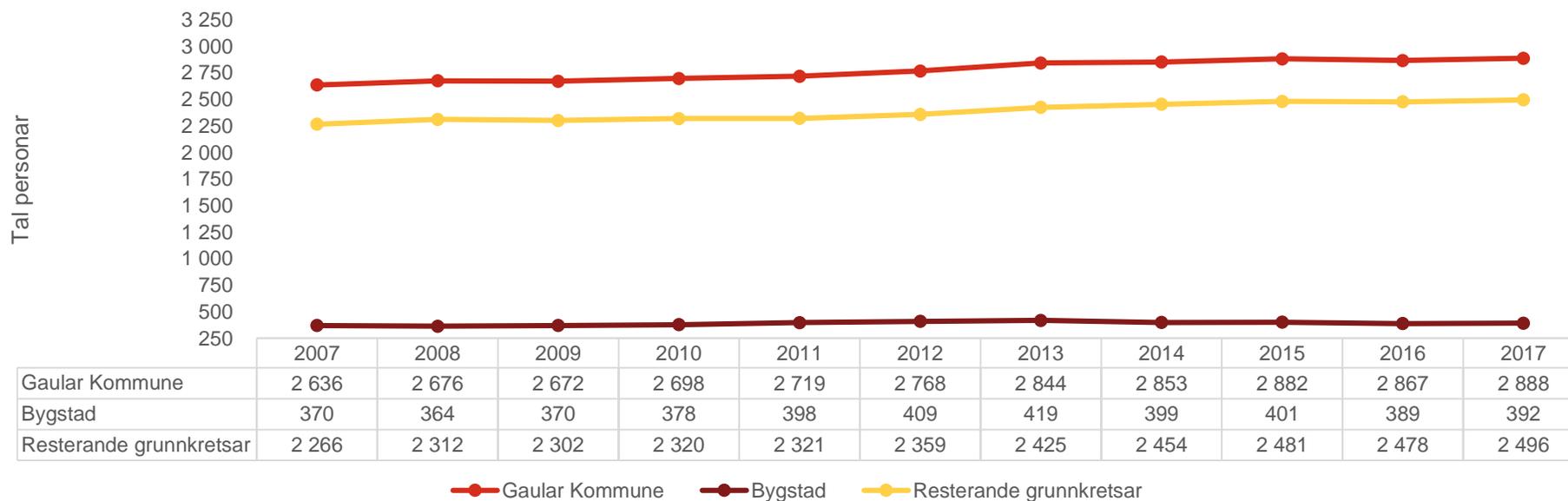
1. Bygstadhaugane (kommunalt) – ca 40 einingar. Felles infrastruktur er opparbeida.
2. Espeland (privat) – ca. 40 einingar. Ferdig regulert, men ikkje opparbeida.

Folketalsutvikling i tettstaden

- Bygstad er her definert som grunnkretsane Kvamme og Kårstad
- Folketalet i Bygstad utgjer om lag 15% av Gaular Kommune, men i Bygstad skulekrins bur 38% av innbygarane i Gaular.
- Gjennomsnittleg årleg vekst i Bygstad frå 2007 til 2017 har vore 0,6% mot resterande grunnkretsar som har vore 1,0%
- Gjennomsnittleg årleg vekst i Sunnfjord har vore 0,6% i same periode

Bygstad

Kjelde: Sogn og Fjordane Fylkeskommune

Bygstad

- Intervju med representantar frå tettstadane

Styrker

- God skule og barnehage som er samla
- God dugnadsånd
- Fjorden og elva (eldste laksetrapp i Nord-Europa)
- Gjestehamn og fisketurister
- Cruise kai + 10.000 overnattingsdøgn
- High End tilbod for turistar
- Flyplassen
- Langeland Ski- og Fritidssenter
- Nærleik til Førde, Sande og Dale
- Ledige tomter ved fjord og fjell
- Natur og turopplevingar
- Storehesten Opp og Laukelandsfossen
- Arrangement (musikk og kultur)
- Osen Stadion (grasbane)

Utfordringar

- Tre senter - ikkje eitt kompakt senter. Bustadbygging er spreidd rundt.
- Behov for betre infrastruktur: Bygstad - Førde (fylkesveg 57), samt lys og gangveg lokalt i området.
- Manglar dei daglege møteplassane og moglegheita til «søndagsmiddagen».
- Manglar kunstgrasbane, men arbeider med prosjektet
- Utvikle fleire møteplasser ved fjorden
- Relativt tynt næringsliv
- Kan bli betre på marknadsføring av tilbod og tomter
- Manglar tilbod av leilegheiter (både sal og utleige)

Bygstad

- Innspel frå folkemøte

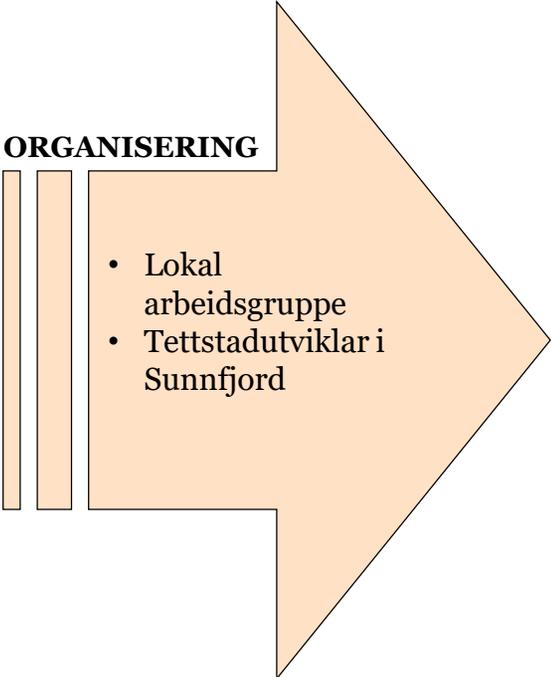
Tre punkt som dei fleste gruppene nemnde i si oppsummering:

- God infrastruktur: Ny riksvei, gang og sykkelveg
- Fleire bustader: Rekkehus og leilegheiter, ferdigstille reguleringsplanane på Bygstadhaugane.
- Utvikle samlingsplassar og knyte desse saman med gangvegar: Skulen, Vikja og Svea

Andre punkt nemnt

- Idrettsbane på skolen
- Idrettshall
- Utvikle området rundt skulen og barnehagen
  - turløype og leikeplassar
  - gangveg til Vikja med gatelys
  - informasjon til turistar
- Bustader
  - tomter: Fokus på å holde det nære sentrum slik at det skaper liv.
  - leiligheiter: «Sveabryggja» og «Gamle Meieriet»
- Bru: Inkludere Bjørvika
- Kulturleder: kulturskule og arrangement
- Kafe
- Tilrettelagt eldrebustader i sentrum
- Utkikkspunkt, dagsturhytter, vannsport senter, ekstrem sport, hotell, Gondol Storehesten, båtturisme, Vikingfjorden – starte prosjektet på nytt

ORGANISERING

-
- Lokal arbeidsgruppe
  - Tettstadutviklar i Sunnfjord

Kritiske suksessfaktorar

- Må være offentlege midlar
- Involvere ungdom i arbeidet
- Informasjonsdeling
- Legge til rette for private investorar

TETTSTADANE UNDER LUPA

I DAG: BYGSTAD

BYGD MED KVALITETAR: - Vi er stolte av bygda vår. Bygstad har mange moglegheiter, seier Olav Birkeland.

Meiner Bygstad har kvalitetane

- Er ein uslipt juvel

GAULAR: - Bygstad har kvalitetane. Det handlar eigentleg berre om å få det til å losne, seier Olav Birkeland.

HELGE JOHNSEN
helge.johnsen@firda.no

Torsdag er det folkemøte om Sunnfjord Næringsutvikling sin tettstadsrapport.

Spar-kjøpmannen og drivkrafta bak utestaden «Tønna» har tru på framtida for Bygstad, tettstaden der folk gjerne har følt at dei kom i skuggen av kommunesenteret Sande, og som opplevde tung motgang då meieriet vart lagt ned og Sunnfjord Sag gjekk konkurs, og titalt arbeidsplassar vart borte.

Meir attraktiv

Målet med rapporten Sunnfjord næringsutvikling har laga, er å finne måtar der Naustdal, Sande, Bygstad, Skei og Vassenden kan bidra til å gjere den nye storkommunen til ein meir attraktiv bu- og arbeidsregion. For Bygstads del, peikar rapporten på ei rekke sterke sider, som god skule og barnehage,

der fjorden og elva, og nærleiken til flyplassen og til Førde, Sande og Dale. Men utfordringane er minst like mange: Bygstad har eigentleg tre senter. Vegen mot Førde er dårleg, og bussambanda elendige. Næringslivet er etter måten tynt, og marknadsføringa av tilbod og tomter kan bli betre.

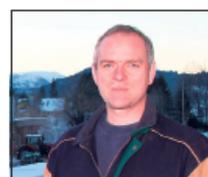
I tiåret 2007-17 har den gjennomsnittlege årlege veksten i Bygstad vore mindre enn i resten av grunnkriksane i Gaular.

Diskusjonsmøte

- Ein uslipt juvel, sa Jan Flølo i rådgivingselskapet PwC til Firda, då rapporten med karakterbøkene til dei fem tettstadane vart lagt fram. Torsdag får folk i Bygstad høve til å diskutere korleis ein kan utvikle tettstaden og gi den eit løft.

Olav Birkeland nikkar til karakteristikken «uslipt juvel»:

- Den kan eg slutte meg til. Vi har nybygd skule, vi har ein heilt oppgradert og påbygd barnehage, og det er vedtekte bygging av idrettshall. I tillegg har vi masse tomter, både i Vikja, på Bygstadhaugane og på Espe-land. Eg tykkjer godt at Førde kan peike på desse totemoglegheitene og bidra til at folk

OPTIMIST: Karstein Yndestad.

busset seg her, når vi likevel skal bli ein kommune. Dèt burde etter mi meining vere heilt naturleg, i staden for at folk i Førde må bygge i krok og krær for å kome innanfor ei kommunegrense som forsvinn, seier han.

- Vi meiner ikkje å sutre, men vi såg ei negativ utvikling etter at meieriet og saga vart lagt ned, og vi kom også på etter-skot fordi bustadbygginga i Gaular i lang tid vart konsentrert til Sande, seier Birkeland.

I dag meiner han potensialet hos Bygstad først og fremst ligg i tomtene og i kvalitetene naturomgjevnadene og bygdemiljøet har.

Stolte av bygda

- Vi er stolte av bygda vår, av dugnadsanda her, og av tilboda som finst. Folk støttar opp un-

der bedehusmiljøet og laga. Sjølv har eg nyleg investert ein million kroner i butikken min. Det kunne eg gjere fordi folk brukar han.

- Men har de vore mindre offensive enn folk på Sande?

- Vi har venta på at kommunen skulle engasjere seg. Tomtene på Bygstadhaugane har alle kvalitetar, men dei har kanskje vore litt for dyre.

- Kanskje de har hatt eit aldri så lite Sande-kompleks?

- Det kan vere. Det er godt mogleg at vi er litt misunnelege på dei. Dei har vore finke, seier Olav Birkeland.

Optimist

Karstein Yndestad, dagleg leiar ved Yndestad Mekaniske, ser optimistisk på framtida for bygda si.

- Situasjonen for Bygstad er veldig god. Det er ein fantastisk plass å bu på. Eg ser ikkje noko negativ utvikling. Vi ligg veldig sentralt til, fredeleg og landleg, og eg opplever ikkje lenger at det er feidar og summling mot Sande, seier han.

- Kva kan Bygstad gjere sjølv for å kome meir på offensiven?

- Det er ikkje lett å svare på. Kunne nokon starta opp ei be-

drift som kunne dra folk hit, ville det vere bra. Men slik handlar ofte om tilfeldigheitene; om den rette personen på den rette tida. Problemet er at Bygstad ikkje har disponibelt industriområde, bortsett frå arealet hos den nedlagde Sunnfjord Sag. Men kunne ein få til idrettshallen det er planar om, ville det gi eit løft. Slike tilbod medverkar ofte til at folk bygger hus og slår seg ned, seier Yndestad.

SAKA

- I 2020 blir Jølster, Førde, Gaular og Naustdal ein kommune - Sunnfjord kommune.
- Sunnfjord Utvikling og Revisjons- og rådgivingselskap PwC har gjennomførte djuptgåande analysar av sterke og svake sider i dei fem tettstadane Bygstad, Sande, Vassenden, Skei og Naustdal.
- Analysane skal leggast fram på folkemøte. Det første var på Sande 30. januar.
- Dei andre folkemøta går slik:
  - 1. februar Bygstad.
  - 7. februar Vassenden
  - 8. februar Skei
  - 15. februar Naustdal

Ansvar/ Disclimer

Denne rapporten er utarbeida av PricewaterhouseCoopers (PwC) for Sunnfjord Utvikling i samsvar med engasjementsbrev datert 24. august 2017.

Informasjonen i rapporten er basert på ekstern kjelder, møte med representantar frå kvar tettstad og gjennomføre folkemøter. Vi vurderer våre kjelder og vårt informasjonsgrunnlag som påliteleg, men PwC garanterer ikkje for at dette er fullstendig, korrekt og presis. Framlagt informasjon må ikkje oppfattast å være verifisert av PwC.

Vår oppdragsgjevar har rett til å nytte informasjonen i denne rapporten i si verksemd, i samsvar med inngått avtale. Rapporten er å betrakte som eit offentleg dokument iht. offentleglova. PwC tek ikkje på seg noko ansvar for tap som er lidt av aktørane, eller andre som følge av at vår rapport eller utkast til rapport er distribuert, referert eller på annan måte nytta i strid med dette eller gjeldande avtale.

PwC beheld opphavsrett og alle andre immaterielle rettigheter til rapporten samt idear, konsept, modellar, informasjon og know-how som er utvikla i samband med vårt arbeid.